

Előhozza belőled a legjobbat

*Ferenc pápa budapesti üzeneteiről
diákműhelyek számára*

Előhozza belőled a legjobbat

Ferenc pápa budapesti üzeneteiről – diákműhelyek számára

Piarista Rend Magyar Tartománya
2023

Összeállította: a Pasztorális-Pedagógiai Titkárság (vezeti: Valaczka András)

Lektorálta: Dr. Keszeli Sándor

Grafika és tördelés: Karácsony-Martos Dorottya

Képek: Wagner Csapó József (borítókép, 4., 17., 26., 30., 48., 63., 73.)

Fortepan; Pexels.com

Megjelent a Piarista Rend Magyar Tartománya főnökének engedélyével

ISBN 978-615-5934-18-6

© Piarista Rend Magyar Tartománya
Budapest

2023

ELŐSZÓ

Őszentsége Ferenc pápa magyarországi apostoli látogatása még elevenen él a magyarok emlékezetében és szívében – a fiatalokban és kevésbé fiatalokban, a hívőkben és nem hívőkben egyaránt. Ez a látogatás lehetőséget adott, hogy személyesen is megtapasztalják a pápa közelségét, testvéri támogatását és imáját.

Ferenc pápa ugyanis 2021. szeptember 12-én, a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus alkalmából tett budapesti útját követően visszatért Magyarországra. Ő a második pápa, aki ellátogat az országba Szent II. János Pál után, aki 1991-ben és 1996-ban járt itt. A mostani pápalátogatás logójának központi eleme a budapesti „Lánchíd”, Magyarország legrégebbi, a Dunán átívelő hídja. Az ország fővárosának jelképe, amely eredetileg azért épült, hogy összekösse Buda és Pest városát, egyértelműen felidézi a Ferenc pápa által többször felidézett gondolatot a hidak építésének fontosságáról.

Ezen „*Előhozza belőled a legjobbat*” címmel megjelenő munkafüzet értékes lehetőséget ad, hogy újra éljük Ferenc pápa legfontosabb gesztusait és szavait magyarországi apostoli útja során, különösen a fiataloknak szánt üzenetét, akik az ország és az Egyház jövőjét alkotják.

A Papp László Budapest Sportarénában a pápa találkozott a fiatalokkal, és azt mondta nekik, hogy *„az ifjúság a nagy kérdések és a nagy válaszok ideje. Ez igaz, és fontos, hogy legyen valaki, aki provokál, aki meghallgatja a kérdéseiteket, és nem könnyű válaszokat, nem előrecsomagolt válaszokat ad, hanem segít, hogy bátran vállaljátok az élet kalandját a nagy válaszok keresése során”*. A pápa beszéde nagyon bátorító és kezdeményező volt: *„Jézus örül annak, ha nagy dolgokat ériünk el. Nem azt akarja, hogy lusták és kényelmes emberek legyünk, nem azt akarja, hogy hallgatagok és félénkek legyünk, hanem azt akarja, hogy élők, aktívak, főszereplők, az élet főszereplői legyünk. Ő soha nem kicsinyli le várakozásainkat, hanem éppen ellenkezőleg, felemeli vágyaink mércéjét. Jézus egyetlenegy közmondásotokkal, remélem, hogy jól mondom: Aki mer, az nyer.”*

De ebben a lendületben nincs semmi versengés vagy szenzációhajhászás. Mélységesen őszintének és igaznak kell lenni önmagunkhoz: *„Az Úr, ahogy az evangélium minden oldalon elmondja nekünk, nem rendkívüli emberekkel tesz nagy dolgokat, hanem valódi, (hosszú ideig korlátolt) emberekkel... Jézus a kérdéseivel, a szeretetével, a Lelkével mélyünkre hatol, hogy igaz emberré tegyen bennünket. És ma nagy szükség van az igaz emberekre!”*

És ez az igazság a megosztás lelkületéből fakad. Jézus kenyér- és halszaporítása *„azzal kezdődik, hogy az a fiatalember megosztja vele és másokkal azt, amije van. Annak a fiatalembernek a keveséből Jézus kezében sok lesz. Íme, ide vezet a hit: az adakozás szabadságához, a nagylelkűség lelkesedéséhez, a félelmek legyőzéséhez, az önmagunk kockára tételéhez!”*

Talán Ferenc pápa magyarországi apostoli látogatásának értelmének szép szintézisét találhatjuk az üzenetben, melyet köztársasági elnök asszonytól tett látogatása során írt az emlékkönyvbe: Magyarországról, *„a történelemben és kultúrában gazdag országból”,* és Budapestről, *„a hidak és szentek városából”,* *„egész Európára gondolok, és azért imádkozom, hogy egyesülve és szolidárisan napjainkban is a béke háza és a befogadás próféciaja legyen”.*

Ferenc pápa a nyitottság és a remény üzenetét akarta közvetíteni Európa történelmének egy nehéz időszakában, amely minden bizonnyal tele van kihívásokkal a keresztény hit számára.

Most rajtunk múlik, kedves fiatalok, szülők, tanárok, hogy felveszük a Ferenc pápa által átadott fáklyát, hogy elgondolkojunk azon, hogyan tudjuk a legjobban megtestesíteni üzenetét, és egyre inkább a feltámadás erejével megtölteni azt egyházi életünkben és lelkipásztori tevékenységünkben, hogy sietve és lelkesen, egyre nagyobb következetességgel tegyünk tanúságot arról, hogy: *„Krisztus a jövőnk!”*

Budapest, 2023. szeptember 1.

✠ Michael W. Banach
apostoli nuncius

Kedves Diákok, kedves Fiatalok!

Ferenc pápa így szól az ifjúság képviselőihez a *Christus vivit* kezdetű apostoli buzdításában: *„Isten szeret téged. Ebben soha ne kételkedjél, bármi történik az életedben. Minden körülmények között végtelenül szeret téged”*.

Örömmel adjuk át nektek ezt a munkafüzet, amely abban nyújt segítséget, hogy Ferenc pápa magyarországi látogatása során elmondott beszédeit felidézzük és jobban megértsük. A Szentatya – Szent II. János Pál pápához hasonlóan – igen érzékeny a fiatalok kérdéseire és jól érti az ifjúság helyzetét.

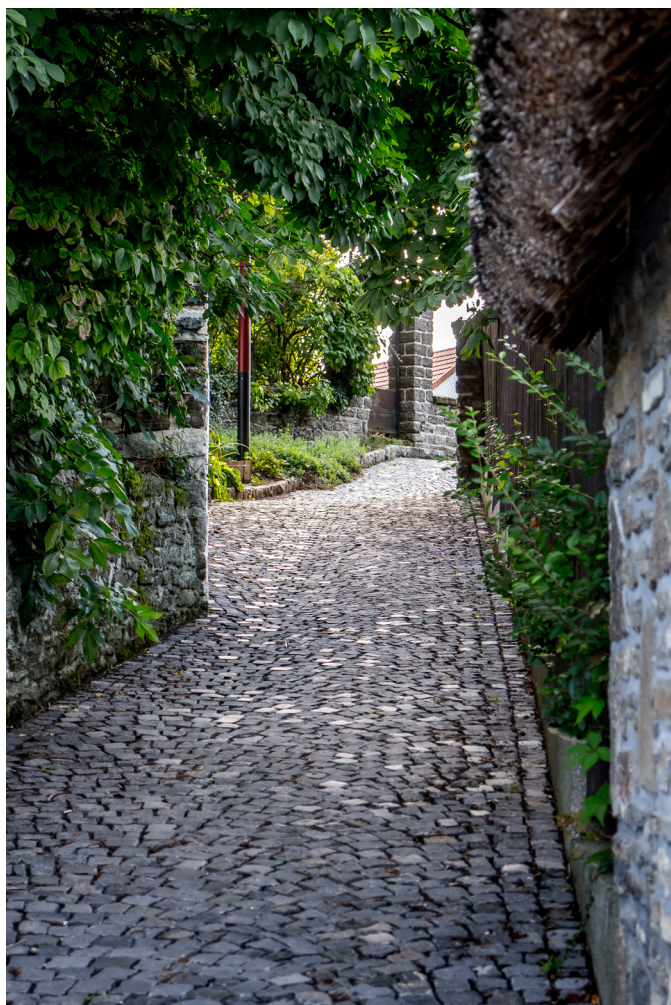
Jelenits István piarista atya nyilatkozta nemrég: nem is a tudást kell tudnunk átadni, hanem a keresés felelősségét. Azt, hogy ez a keresés reménnyel teljes. Sokszor úgy tűnhet, mintha Isten játszana velünk, miközben ennek pont az ellenkezőjét teszi: komolyan vesz bennünket, és rengeteg meglepetést tartogat, amire rácsodálkozhatunk.

Ezek a feladatok segíthetnek mindannyiunknak, hogy felismerjük: párbeszédben vagyunk Péter utódával. Így növekedhet egységünk az Egyházzal; és meglepetésyszerűen növekedhet a hitünk is. Mert amikor felelősséget vállalunk a küldetésért, amelyet az Úrtól kaptunk, megnyílik a szívünk is egymás iránt.

Zsódi Viktor Sch.P.
tartományfőnök

Elindulsz egy közös úton

Olvasmányok 7-8. évfolyamosoknak

Az egység nem egyformaságot jelent¹

Hogyan van ez nálunk? Beszéljük meg!

Milyen az, amikor sokfélék vagyunk, mégis együtt teszünk valamit? Erről beszél itt a Szentatya. Mindenkinek másféle a hangja, mégis szépen tudunk együtt énekelni. Mindenki más-ként sétál, gyalogol, mégis nagyszerűen tudunk együtt kirándulni és túrázni. Budapest sok kerületből áll, mégis egyetlen várost alkot. Európa sok országból, mégis vannak közös dolgaink. Mind más és más emberek vagyunk, mégis vannak hidak, amelyek összekötnek minket.

1. Melyek Budapest hídjai? Fel tudjátok-e sorolni őket név szerint? És sorrendben is, északról délre haladva?
2. Hogyan szokták ellenőrizni, hogy rendben van-e az új híd teherbírása? Hallottál-e már erről a „főpróbáról”?
3. Milyen képletesen vett „hidak” vannak két szomszédos ország között? Milyen kapcsolatok gazdaságban, kultúrában, közlekedésben?
4. Mit neveznél a mindennapokban emberek közti hidaknak? Hányféleképpen lépünk kapcsolatba a másik emberrel?
5. Az iskolai órákon miben kell egységesnek lennie az osztálynak? Mit tehetünk a magunk módján? Mit kell egyformán tennünk?

¹Találkozás az állami hatóságok, a társadalmi élet és a diplomáciai testület képviselőivel (Budapest, Egykori Karmelita Kolostor, 2023. április 28.)

Budapest a hidak városa. Fentről szemlélve a „Duna gyöngyszeme” éppen a hídjainak köszönhetően mutatja meg különlegességét, amelyek összekötik a város részeit, harmóniát teremtve a város és a nagy folyó karaktere között. Ez a környezettel való harmónia elismerést kelt bennem ennek az országnak az elkötelezett ökológiai gondossága² iránt. A különböző valóságokat összekötő hidak azonban azt is sugallják, hogy el kellene gondolkodnunk az egység fontosságán, amely nem egyformaságot jelent. Budapesten ezt mutatja a több mint húsz kerület figyelemre méltó sokfélesége. Még a huszonhét nemzetet tömörítő Európa számára is, amely a népek közötti hidakra épül, szükséges mindegyikük hozzájárulása anélkül, hogy ez bármelyikük egyediségét csorbítaná. [...] Erre a harmóniára van szükségünk: egy olyan egészre, amely nem nyomja agyon a részeket, és olyan részekre, amelyek jól illeszkednek az egészbe, de megőrzik saját identitásukat. Jelzésértékűek ebben a tekintetben a magyar Alaptörvény megfogalmazásai: „Valljuk, hogy az egyéni szabadság csak másokkal együttműködve bontakozhat ki”, illetve: „Hisszük, hogy nemzeti kultúránk gazdag hozzájárulás az európai egység sokszínűségéhez.”

² a természet megőrzése iránti gondossága

Mit üzen a Szentatya? Szövegértési feladatok

1. *A város és a nagy folyó.* Egy folyó nehézség a környékén élők számára, de ugyanakkor segítség is. Miben akadály, miben segítség?

.....

.....

.....

2. *Szabadság csak másokkal együttműködve.* Ismersz-e olyan társasjátékot, ahol a csapatnak az ügyes együttműködésen múlik a sikere? Vagy sportjátékot? Mi kell a jó együttműködéshez?

.....

.....

.....

3. *Egység a sokszínűségben.* A focisták egyforma mezben játszanak, mégis mind különbözőek. Mi az egyforma az öltözékükben? Mi minden különbözik játékosról játékosra?

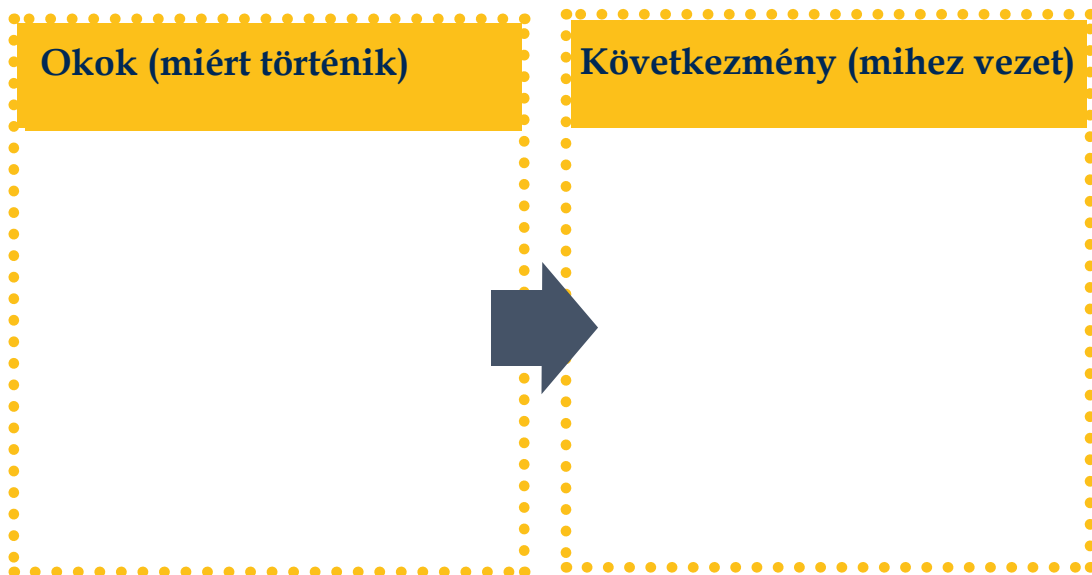
.....

.....

.....

4. Írd be az alábbiakat az ábrába! Állítsd párba, melyik-melyikkel függ össze!

- folyó szeli át a várost
- hidakat kell építeni
- szomszédok vesznek körül
- szükséges az együttműködés
- nem akarjuk elveszíteni saját arculatunkat
- a közösségben is őriznünk kell egyediségünket

Nem szabad félnünk, hogy vele járjunk!³

Hogyan van ez nálunk? Beszéljük meg!

Miből áll a párbeszéd? Kérdésekből és válaszokból. Erről beszél itt a Szentatya. Jézus a testvérünk, Jézus a barátunk, és párbeszédet folytat velünk. Kérdéseket tesz fel: hogyan élünk?, mi a helyes és mi a helytelen?, hogyan kereshetjük az üdvösséget?. És válaszokat is ad, beszél hozzánk, beszél velünk. Jézus közel akar lenni hozzánk, és ebben a közelségben igazi társunk az úton.

1. Mi az, ami a testvérré és a baráttra is igaz? Mi a különbség testvér és barát között?
2. Egy jóbarát sosem vét ellenünk? Vagy néha a barátunknak is meg kell bocsátanunk ezt-azt?
3. Sokszor beszélgetünk, de a beszélgetés nem mindig igazi párbeszéd. Mi kell ahhoz, hogy igazi párbeszéd legyen?
4. Kivel tudsz a legjobban beszélgetni? Mit gondolsz, miért épp ővele?
5. Hogy zajlik nálatok a családi ebéd vagy vacsora? Szoktatok közben beszélgetni?

³ Ferenc pápa beszéde a fiatalokhoz (Budapest, Papp László Sportaréna 2023. április 29.)

Jézus is segítette az embereket a válaszadásban. *Bertalan*⁴ azt mondta, hogy Jézus nem valami távoli mesekönyv szereplője, nem is szuperhős egy képregényben, és ez így igaz: Krisztus a testet öltött Isten, az élő Isten, aki közel jön hozzánk. Ő a Barát, a legjobb barát, ő a Testvér, a legjobb testvér, és nagyon jól tud kérdezni. Az evangéliumban ugyanis ő, aki a Mester, kérdéseket tesz fel, mielőtt válaszokat adna. [...] Ezt jegyezzétek meg: Isten nem elítélni, hanem megbocsátani akar. *Isten mindig megbocsát!* Hogy mondják ezt magyarul [kérdézi a pápa a tolmácsot]. [A tolmács elmondja: Isten mindig megbocsát.] Mondjuk közösen! [A fiatalok: Isten mindig megbocsát!] Még egyszer! [A fiatalok: Isten mindig megbocsát!] Ne felejtsetek el! Ő minden esésnél kész arra, hogy felemeljen bennünket! Soha nem szabad tehát félnünk, hogy vele járjunk és vele haladjunk előre az élet útján.

⁴Krabót Bertalan szegedi piarista gimnazista tanúságtételére utal a Szentatya

Mit üzen a Szentatya? Szövegértési feladatok

1. *Nem superhős egy képregényben.* Hogyan juthat valakinek eszébe, hogy superhősként tekintsen Jézusra? Mivel mutathatjuk meg, hogy valójában egészen más?

.....

.....

.....

2. *Aki közel jön hozzánk.* Azt, hogy valami közeli, leginkább térben, fizikai közelségben tudjuk elképzelni. Isten azonban nemcsak térben jött közel hozzánk, hanem megjelenésében is. Hogyan? És élethelyzeteiben is. Hogyan? És a beszédében hogyan?

.....

.....

.....

3. *Nagyon jól tud kérdezni.* Jézus az evangéliumban is megkérdezi tanítványait: Kinek tartják az emberek az Emberfiát? Hát ti mit mondtok, ki vagytok? – Mit gondolsz, mit kérdezne tőled, ha megszólítana téged?

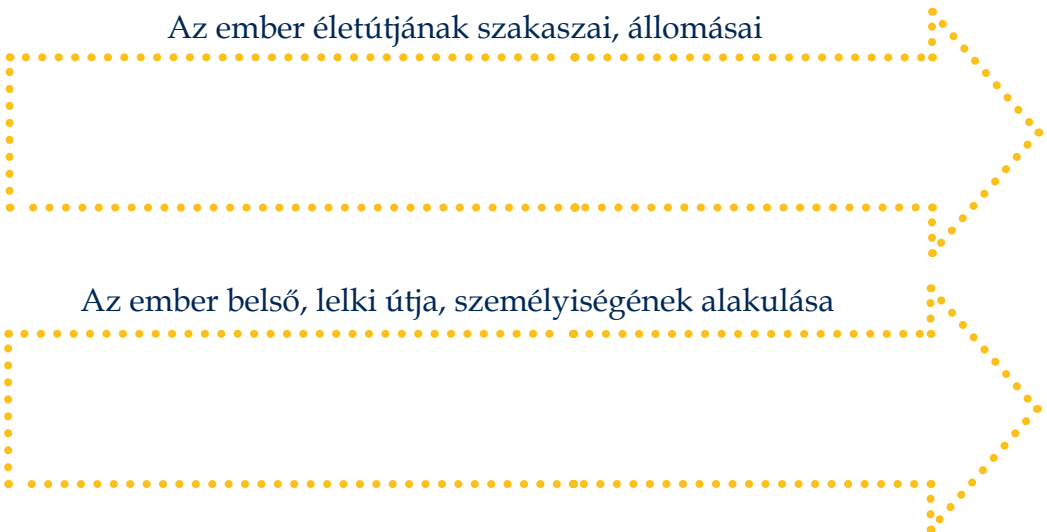
.....

.....

.....

4. Írd be az alábbiakat az ábrába!

- kamaszévek
- felnőtt kor
- nyugdíj
- elköteleződés
- családalapítás
- egyre szorosabban követni Jézust
- bűnbeesés és megtérés

Ne falakat, hanem testvéreket!⁵

Hogyan van ez nálunk? Beszéljük meg!

A béke és a reménység összefügg, mert ha békében élünk, akkor lesz reményteli az életünk. Erről beszél itt a Szentatya. Egységben élünk, vagy mind a magunk érdekét keressük? Tudunk közös utakat találni, vagy keresztezzük egymás útját, és egymásnak ütközünk? Nemcsak országok között dúlhat háború, hanem a mindennapjainkban is könnyen összeveszhetünk. Milyen az az ember, aki békében tud élni a többiekkel? Mire törekszik? Hogyan tekint a másokra?

1. Szoktatok veszekedni a testvéreddel? Min vesztek össze leginkább?
2. Hogyan tud kibékülni az ember, ha összeveszett valakivel? Mi az útja a megbékélésnek?
3. Sokan szeretik a csatajeleneteket, háborús filmeket. Mi magyarázza vajon?
4. „Béküljetek ki szívből egymással!” Mi történik, amikor ezt halljuk a szentmisén?
5. A kézfogáson kívül hogyan fejezhetjük még ki a béke szándékát?

⁵ Ferenc pápa beszéde a szentmise végén (Budapest, Kossuth Lajos tér, 2023. április 30.)

Forduljunk most a Szűzanyához. Őrá bízok minden magyart, a *Magyarok Nagyasszonyára*, akit királynóként és patrónaként hívtok segítségül. És innen, e nagyszerű városból és e nemes országból az ő szívére szeretném bízni az európai kontinens hitét és jövőjét, amelyre e napokban sokat gondoltam, különösképpen a béke ügyét. Szent Szűz, tekints a különösen sokat szenvedő népekre! Tekints különösen a szomszédos, meggyötört ukrán népre, és az orosz népre, neked szentelt népeidre! Te, aki a Béke Királynője vagy, öntsd az emberek és a népek vezetőinek szívébe a vágyat, hogy a békét építsék, hogy a következő nemzedékeknek a remény jövőjét nyújtsák, ne a háborút; egy bölcsőssel és nem sírokkal teli jövőt; egy testvérekkel és nem falakkal teli világot!

Reád tekintünk, Istennek szent anyja: Jézus feltámadása után te kísérted a keresztény közösség első lépéseit, az imádságban egységesé és állhatatossá téve őket⁶. Így tartottad össze a hívőket, engedelmes és segítő példáddal őrizve az egységet. Hozzád imádkozunk az Egyházért Európában, hogy újra megtalálja az imádság erejét, hogy újra felfedezze a te alázatodat és engedelmességedet, a tanúságtétel lelkesedését és az igehirdetés szépségét.

⁶ ApCsel 1,14

Mit üzen a Szentatya? Szövegértési feladatok

1. *A remény jövőjét nyújtsák!* Milyen jövő lenne az, amin az országok vezetőinek háborúk helyett dolgozniuk kellene? Milyen bajok megoldása adná a remény jövőjét a világnak?

.....

.....

.....

2. *Az imádságban állhatatossá téve őket.* Mit jelent, ha állhatatosak tudunk lenni? Tudsz-e hasonló jelentésű szavakat mondani? Milyen az az ember, aki nem állhatatos?

.....

.....

.....

3. *Bölcsőikkel és nem sírokkal teli jövőt.* Mit jelképez a bölcső, és mit jelképez a sír? Hogy nézett ki régen a bölcső, és mire szolgált? Használnak-e még ma is bölcsőt a kisbabát nevelők?

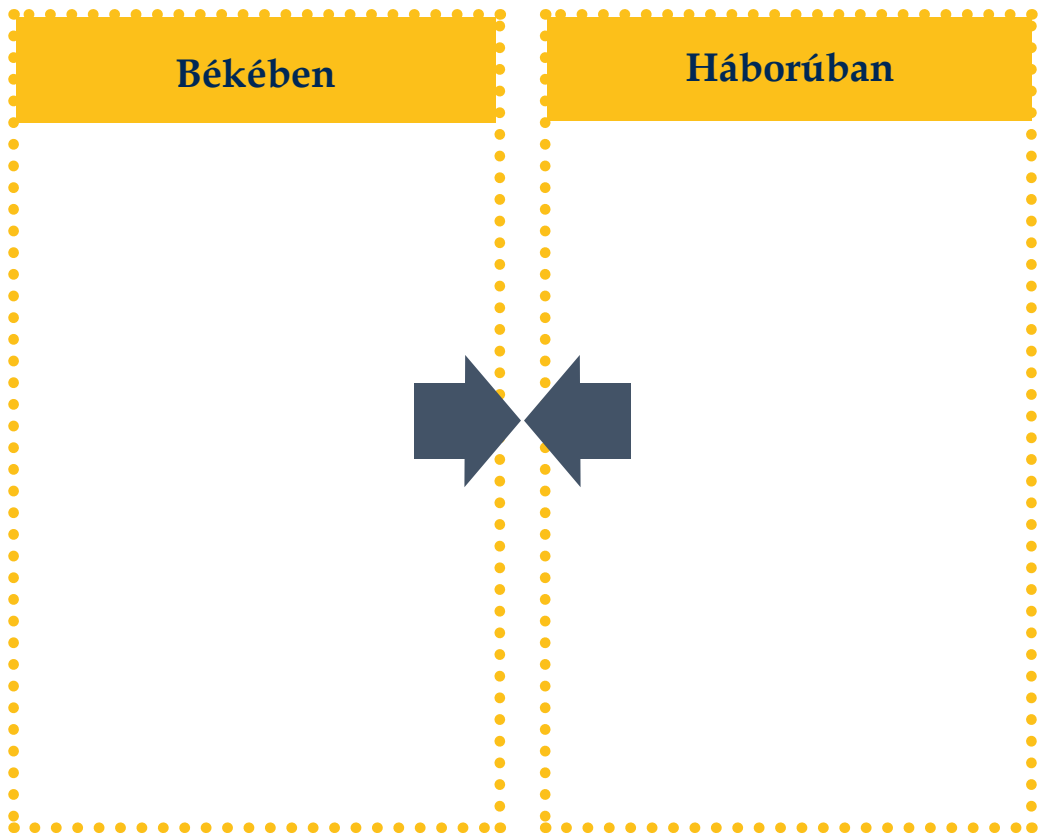
.....

.....

.....

4. Írd be az alábbiakat az ábrába!

- tárgyalások
- diplomácia
- megoldások keresése
- együttműködés
- nyílt erőszak
- áldozatok
- szenvedés
- sokak elszegényedése
- sokak meggazdagodása

Hordozzátok a szeretet illatát!⁷

Hogyan van ez nálunk? Beszéljük meg!

Milyen az, amikor tényleg jók vagyunk a másik emberrel? Erről beszél itt a Szentatya. Nemcsak valami megfoghatót adhatunk a másik embernek, hanem annál sokkal többet. Nemcsak a csokinkból kínáljuk meg, hanem a kínálással felé is fordulunk. Azt is megmutatjuk, hogy szeretjük őt. És ez olyan, mintha kinyílna egy virág. Olyan, mintha a szeretetnek virágillata lenne.

1. Melyik virágnak van a legjobb illata szerinted? Melyik a kedvenced?
2. Hol találkozol virágokkal? Kertben, erkélyen, köszöntés-kor? Még hol?
3. Hallunk-e virágokról a Bibliában? Emlékeztek-e ilyen történetekre?
4. A Szentatya tevékeny szeretetről beszél. Szerinted mi a különbség a tevékeny és a nem tevékeny szeretet között?
5. Emlékszel-e a rózsa-csodára Szent Erzsébet életéből? Mi történt?

⁷ Ferenc pápa beszéde szegényekkel és menekültekkel való találkozáson (Budapest, Árpád-házi Szent Erzsébet-templom, 2023. április 29.)

A tevékeny szeretet nem pusztán anyagi és szociális⁸ segítségnyújtás, hanem az egész emberre figyel, és Jézus szeretetével talpra akarja őt állítani: olyan szeretet, amely segít visszanyerni szépségünket és méltóságunkat.

A tevékeny szeretet, a jótékonykodás azt jelenti, hogy van bátorságunk az emberek szemébe nézni! Nem tudsz segíteni a másikat, ha elfordítod a tekinteted. A tevékeny szeretet azt a bátorságot igényli, hogy megérintsük a másikat: nem teheted meg, hogy távolról oda-dobsz pár fillért, és nem érinted meg a másikat! Meg kell érinteni a másikat, rá kell nézni a másokra! És így, az érintéssel és a ránézéssel elindulsz egy úton, egy közös úton azzal a rászorulóval, mely ráébredt arra, hogy te magad mennyire rászoruló vagy, mennyire rászorulsz az Úr tekintetére és kezére.

Testvéreim, arra bátorítalak benneteket, hogy mindig a szeretet nyelvén beszéljete. Szent Erzsébet életének egyik epizódjában az Úr rózsává változtatta azt a kenyeret, amelyet ő a rászorulóknak vitt. Így van ez veletek is: amikor vállalkoztok arra, hogy kenyeret vigyetek az éhezőknek, az Úr kivirágoztatja az örömet, és az általatok nyújtott szeretettel illatosítja be életeteket. Testvéreim és Nővéreim, kívánom, hogy az Egyházban és a hazátokban mindig hordozzátok a szeretet illatát, és arra kérek titeket, hogy továbbra is imádkozzátok értem.

⁸ a rászorulókat segítő

Mit üzen a Szentatya? Szövegértési feladatok

1. *Kenyeret viszel, és kivirágzik az öröm. Idézz fel 2-3 példát az életedből, amikor megajándékoztál valakit, és te magad még jobban örültél, mint ő!*

.....

.....

.....

2. *Van bátorságunk az emberek szemébe nézni. Hányféleképpen tudnak mások a te szemedbe nézni? Nevez meg néhány érzést, amit akkor tapasztaltál, amikor valaki erősen a szemedbe nézett!*

.....

.....

.....

3. *Nem pusztán anyagi és szociális segítségnyújtás.* Mit jelent az anyagi segítség? Miről beszélnek, ha az anyagiakat említik? Mi minden van ezen túl még az életben, ami nem anyagi kérdés?

.....

.....

.....

4. Írd be az alábbiakat az ábrába!

- részvét, sajnálat
- együttérzés
- jótékonykodás
- adakozás
- úgyse tudunk segíteni
- majd mások segítenek szegénynek

Jelkép és jelentés

Jelképek Ferenc pápa beszédeiben

Ahogy az evangéliumokban is sokszor találkozunk a képes beszéd nyelvi eszközével, úgy Ferenc pápa üzenetei is sokszor tartalmaznak ilyen képeket. Karikázd be a szövegrészletben a metaforát (képet), és írd helyette rokon értelmű kifejezést! Példaként szolgál az első két szövegrészlet.

rászorulsz az Úr tekintetére

szükséged van rá

talpra akarja állítani a rászoruló

rendbe hozza, helyrehozza, megjavítja

ezzel az érintéssel elindulsz egy úton

.....

ráébreszt, hogy te is rászoruló vagy

.....

kivirágoztatja az örömet

.....

Krisztus a testvérünk

.....

minden esésnél felemel

.....

önts a vezetők szívébe vágyat

.....

Jelképek az egyházi szimbolikában

Csoportmunkában, internetes kutatással járjatok utána, és számoljatok be róla, miért vált keresztény szimbólummá az „IKHTHÜSZ” = hal jelentésű görög szó!

Az ókeresztények a szó betűiben újabb szavak kezdőbetűit látták, így már nemcsak halat jelentett nekik a kifejezés, hanem egy rövidítést is.

- Mit rövidít a betűszó?
- Honnét és melyik korból maradtak fenn a legrégebbi ezt ábrázoló graffitik?
- Miért lehet krisztusi jelkép a kereszt, és miért fejez ki pontosabb értelmezést az ikhthüsz?

Az ember belülről épülhet újjá

Olvasmányok 9-10. évfolyamosoknak

Az ember szívét is táplálni kell!⁹

Hogyan van ez nálunk? Beszéljük meg!

Sokféle szegénységben élhetünk, betegségben, fogyatékoságban, elhagyottságban, és ebben a helyzetünkben nemcsak az anyagi segítség ad jót, hanem a személyünkkel, lelkünkkel való foglalkozás is. Erről beszél itt a Szentatya. Arra hívja fel a figyelmet, hogy a segítség a rászorulóknak akkor emberi, ha az egész lényének szól. Nem érhetjük be valami kis alalmazsnával, pár forinttal, egy darab kenyérrel, hanem a figyelmünkkel is gyógyítani tudjuk a szegénységben élőket.

1. Miért nehéz közel lépni, kapcsolatba kerülni a rászoruló embertársunkkal? Miért keressük inkább a boldogok és szerencsések társaságát?
2. A látszólag egészséges és jó módú ember is lehet rászoruló. Miben lehet nehézsége, amiben embertársa segíthet neki?
3. Milyen szervezetek igyekeznek segíteni hajléktalan vagy más szegénységben élő embertársainkon? Ismersz ilyeneket?
4. Szokott segíteni a családot szegénységben élőknél? Hányféleképpen vehetjük ki ebből a részünket?
5. Hogyan segíthetünk egy betegnek, ha gyógyítani nem tudjuk mi magunk? Mivel adhatunk neki támogatást?

⁹ Ferenc pápa beszéde szegényekkel és menekültekkel való találkozón (Budapest, Árpád-házi Szent Erzsébet-templom, 2023. április 29.)

Sokan itt sajnós hajléktalanok, a szó szoros értelmében is: sok kiszolgáltatott testvérünket – akik egyedül, számos testi és szellemi korlátozottsággal élnek, akiket a drogfüggőség tönkretett, akik börtönből szabadultak vagy idős koruk miatt magukra maradtak – érintik az anyagi, kulturális és lelki szegénység súlyos formái, és nincs tető a fejük felett, nincs otthonuk, ahol élhetnének. Zoltán és felesége, Anna tettek előttünk tanúságot erről a nagy csapásról: köszönjük szavaitokat. És köszönjük, hogy elfogadtátok a Szentléleknek azt az indítását, amely arra hívott benneteket, hogy bátran és nagylelkűen egy hajléktalanokat befogadó központot hozzatok létre. Mélyen megérintett, hogy az anyagi szükségletek mellett figyelmet fordítotok az emberek lelki sérültségére és méltóságára, gondoskodásotok kiterjed a magányukra és azért vívott küzdelmükre, hogy szeretettnek és befogadottnak érezzék magukat a világban. Anna azt mondta, hogy „Jézus, az élő Ige éppen a szívüket és a kapcsolataikat gyógyítja, hiszen az ember belülről épülhet újjá” – vagyis újjászületik, amikor megtapasztalja, hogy Isten szemében ő szeretett és áldott. Ez vonatkozik az egész Egyházra is: nem elég csak kenyeret adni, ami a gyomrot táplálja, hanem az ember szívét is táplálni kell! A tevékeny szeretet nem pusztán anyagi

és szociális segítségnyújtás, hanem az egész emberre figyel, és Jézus szeretetével talpra akarja őt állítani: olyan szeretet, amely segít visszanyerni szépségünket és méltóságunkat.

Mit üzen a Szentatya? Szövegértési feladatok

1. *Idős koruk miatt magukra maradtak.* Miért gyakori kísérője az időskornak a magány? Milyen okai vannak? Van-e rá megoldás, segítség?

.....

.....

.....

2. *Befogadottnak érezzék magukat a világban.* A hajléktalanságban nem csak az a nehéz, hogy nincs fizikai hely, amit az otthonának nevezhetne embertársunk. Milyen értelemben otthontalan még? Miért nem érezheti magát befogadottnak?

.....

.....

.....

3. *Belülről épülhet újjá.* A hajléktalanok külső nyomorúsága jól látható, de a bajok gyökere belül van, a sorsukban, személyiségükben. Milyen belső bajok vezethetnek a világból való kiszoruláshoz?

.....

.....

.....

4. Írd be az alábbiakat az ábrába! Miben segítheti egy szervezet vagy közösség a rászorulókat

- ha börtönviselt
- ha hajléktalan
- ha testi fogyatékkal él
- ha szellemi fogyatékkal él

Segítheti visszailleszkedését a társadalomba és a tisztas életvitelbe

Segítheti a mindennapi teendőkben, a közlekedésben, a mozgási nehézségekben

Segítheti abban, hogy a nehéz kommunikációjában is meghallgatja és szól hozzá

Segítheti abban, hogy otthont, átmeneti szállást, tiszta ruhát, élelmet szerez neki

Ne csak a rokonságodhoz légy kegyes¹⁰

Hogyan van ez nálunk? Beszéljük meg!

Magyar történelmünk szentjei példát mutatnak nekünk az életükkel, és arra is emlékeztetnek, hogy nemcsak azokkal kell jónak lennünk, akiktől viszonzást várunk, hanem mindenkivel. Erről beszél itt a Szentatya. Szent Erzsébet a szegények segítője volt, Szent István barátsággal fordult a vendég népek felé is. Imre herceghez szóló Intelmei is felhívják rá a figyelmet, hogy az idegenekkel szemben is jézusi szeretettel kell lennünk, ők is az Atya gyermekei, testvéreink. Ma is sokan próbálnak fejlettebb országokba jutni az elmaradott országok nyomora, polgárháborúi, klímakatasztrófája elől menekülve.

1. Sok magyar él külföldön, más népek körében. Hol élnek még hazánkon kívül magyarok a Kárpát-medencében? Milyen történelmi események miatt költöztek sokan Nyugat-Európába és Amerikába?
2. A második világháború alatt hazánk sok lengyel menekültet fogadott be. Miért kellett menekülniük? Hallottál-e a történelmi helyzetről?
3. Hallottál-e róla, hány ember menekült Magyarországra az ukrajnai háború elől? Hányféleképpen segítették őket a magyarok?
4. Szokott vendég érkezni az otthonotokba? Milyen figyelem illeti meg a vendéget?
5. Az Úr Jézus családjának is menekülnie kell, közvetlenül a betlehemi születés után. Miért és hová menekíti Szent József a családját?

¹⁰ Találkozás az állami hatóságok, a társadalmi élet és a diplomáciai testület képviselőivel (Budapest, Egykori Karmelita Kolostor, 2023. április 28.)

Budapest a szentek városa – az Elnök Asszony¹¹ Szent Erzsébetről beszélt –, ahogyan ezt ebben a teremben ez az új festmény is sugallja. Nem tudunk nem gondolni Szent Istvánra, Magyarország első királyára, aki akkor élt, amikor Európában a keresztények teljes közösségben éltek; szobra a Budai Várban védelmezően a város fölé magasodik, a főváros szívében álló, neki szentelt bazilika pedig az esztergomi bazilikával együtt az ország legimpozánsabb egyházi épülete. A magyar történelem tehát életszentséggel fémjelezve született, és nemcsak egy király, hanem egy egész királyi család, az uralkodó, hitvese, Boldog Gizella és fia, Szent Imre szentsége által. Szent Imre intelmeket kapott atyjától, amelyek egyfajta végrendeletet jelentenek a magyar nép számára. Ma megígérték nekem, hogy kapok majd egy példányt belőle, várom is! Néhány nagyon aktuális sort találhatunk benne: „Arra kérek, hogy mindenütt és mindenekben a szeretetre támaszkodva ne csak atyafiságodhoz és a rokonságodhoz, vagy a főemberekhez, avagy a gazdagokhoz, a szomszédhoz és az itt lakóhoz légy kegyes, hanem az idegenekhez is.”

¹¹ Novák Katalin köztársasági elnök szavaira utal a Szentatya

Mit üzen a Szentatya? Szövegértési feladatok

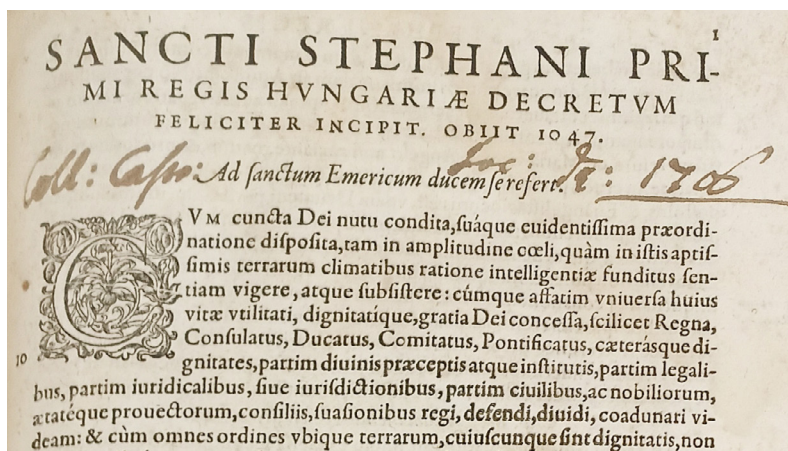

1. *Intelmeket kapott atyjától.* Szent István Intelmeiben olvashatjuk: „A türelmes királyok királykodnak, a türelmetlenek pedig zsarnokoskodnak.” Mit jelent ez a mondat? Hogyan értelmezed?

.....

.....

.....

2. *Végrendelet a magyar nép számára.* Szent István Intelmeiben olvashatjuk: „Ha ugyanis a bölcsekkel jársz, bölcs leszel, ha a bolondokkal forgo-lódsz, társul adod magad hozzájuk” Mit jelent a felszólítás? Hogyan értelmezed?

.....

.....

.....

3. *Néhány nagyon aktuális sor.* Szent István Intelmeiben olvashatjuk: „Légy irgalmas minden erőszakot szenvedőhöz, őrizd szívedben mindig az isteni intést” Mit jelent a felszólítás? Hogyan értelmezed?

.....

.....

.....

4. Írd be a hatszögbe annak a szentnek a nevét, akire jellemző az ott olvasható tulajdonság vagy tett!

- Szent Margit
- Szent István
- Szent Gellért
- Szent Imre
- Szent Erzsébet
- Szent László

államalapítás	szegények segítése	tisztaság
vitézség	tudomány	önmegtagadás

Találjatok időt a csendre!¹²

Hogyan van ez nálunk? Beszéljük meg!

Ne érjük be sekélyesen kellemes dolgokkal, hanem küzdjünk nagy, emberi célokért, és találjunk időt a küzdelem közben a csendre is! Erről beszél itt a Szentatya. Olcsó, édeskés langyosvíz kellemességű kényelmet tűzni ki célul, ez méltatlan az emberhez, mert többre hivatottak vagyunk. Nem küzdeni a céljainkért szintén méltatlan, mert kishitúséggel nem jutunk semmire, ahogyan a sportban is edzeni, küzdeni, építkezni kell. De rendre megállni is, regenerálódni, töltekezni, ez is kell az előrehaladáshoz.

1. Van, aki mihamarább abba akarja hagyni a tanulást, hogy mielőbb pénzt kereshessen. Szerinted fontos egyetemre menni, még magasabb szinten készülni egy hivatásra?
2. Mit olvasunk az evangéliumban a talentumokról? Mit kell tennünk velük? Mit jelenthet ez a saját életünkben?
3. Átélted már annak örömét, hogy keményen dolgoztál valamiért, és azután meglett az eredménye? Mi volt a leghosszabb projekted?
4. Csak csendben ülni és gondolkodni a dolgokon – volt már, amikor nehéznek találtad a nyugton maradást? És volt-e olyan, amikor jól esett a hosszú csend is, és nem érezted unalmasnak?
5. Van olyan óra, vagy legalább percek a napjaidban, amikor befelé figyelsz, a lelked szavát hallgatod?

¹² Ferenc pápa beszéde a fiatalokhoz (Budapest, Papp László Sportaréna, 2023. április 29.)

De kérdezhetitek: Hogyan lehetünk nyertesek az életben? Két alapvető lépés van, csakúgy, mint a sportban: először is, tűzz ki magas célokat, másodsor pedig eddz. Tűzz ki magas célokat! Mondd, van-e valamilyen tehetséged? Egészen biztosan van, mindannyiunknak van! Ne tedd félre azt gondolva, hogy a boldogsághoz csak a minimumra van szükséged: diploma, pénzkereső munka, egy kis szórakozás... Nem! Azt hozd játékba, amid van! Van egy jó tulajdonságod? Fektesse bele, félelem nélkül, haladj előre! Érzed a szívedben, hogy van olyan képességed, amellyel sok jót tehetsz? Érzed, hogy jó dolog szeretni az Urat, nagy családot alapítani, segíteni a rászorulókon? Haladj előre, ne gondold, hogy ezek elérhetetlen vágyak, hanem fektess az élet nagy céljaiba! Ez tehát az első: tűzz ki magas célokat!

Aztán a második: eddz! Hogyan? Párbeszédben Jézussal, aki a lehető legjobb edző. Ő meghallgat téged, ő motivál, ő hisz benned – Tudtad ezt? Ő hisz benned! – , tudja, hogyan hozza elő belőled a legjobbat. És mindig arra hív, hogy csapatjátékos legyél: soha ne egyedül, hanem másokkal együtt! Ez nagyon fontos! Ha szeretnél egyre érettebbé válni, ha szeretnél fejlődni az életben, akkor csapatjátékos legyél, tartozz közösséghez, közös tapasztalatokat megélve halad előre! Gondolok például az ifjúsági világtalálkozókra, és megragadom az alkalmat, hogy meghívjalak titeket a következőre, ami augusztus elején lesz Portugáliában, Lisszabonban. Ma nagy a kísértés, hogy beérjük egy mobiltelefonnal és néhány baráttal – kérem, ez nagyon kevés. De még akkor is, ha sokan ezt teszik, még ha nektek is ehhez volna kedvetek, ez semmi jóra nem vezet. Nem zárkózhat sz egy kis baráti társaságba, és nem beszélhetsz csak a mobiltelefonoddal: ez – hadd mondjam – elég ostoba dolog!

Az edzésnek is van egy fontos eleme, és erre te, *Krisztina*¹³, azzal emlékeztettél bennünket, hogy az ezeryi rohanás, a lázas sietség és gyorsaság közepette van egy lényeges dolog, ami ma mind a fiataloknak, mind a felnőtteknek hiányzik. Azt mondtad: „Nem hagyunk időt a zajban a csendnek, mert félünk a magánytól, ebben pedig nap mint nap el is fáradunk.” Ezt te mondtad, Krisztina. Köszönöm! Azt szeretném mondani nektek: e tekintetben ne féljeteK szembeúszni az árral, találjatok mindennap időt a csendre, hogy megálljatok és imádkozzatok. Ma minden azt mondja nektek, hogy gyorsnak, hatékonynak, gyakorlatilag tökéletesnek kell lennetek, mint a gépek! De, Drágáim, nem vagyunk gépek! Aztán rájövünk, hogy gyakran kifogy a benzin, és nem tudjuk, mit tegyünk. Olyan jó, ha meg tudunk állni tankolni, az akkumulátorokat feltölteni.

¹³ Nagy Krisztina egri egyetemista tanúságtételére utal a Szentatya

Mit üzen a Szentatya? Szövegértési feladatok

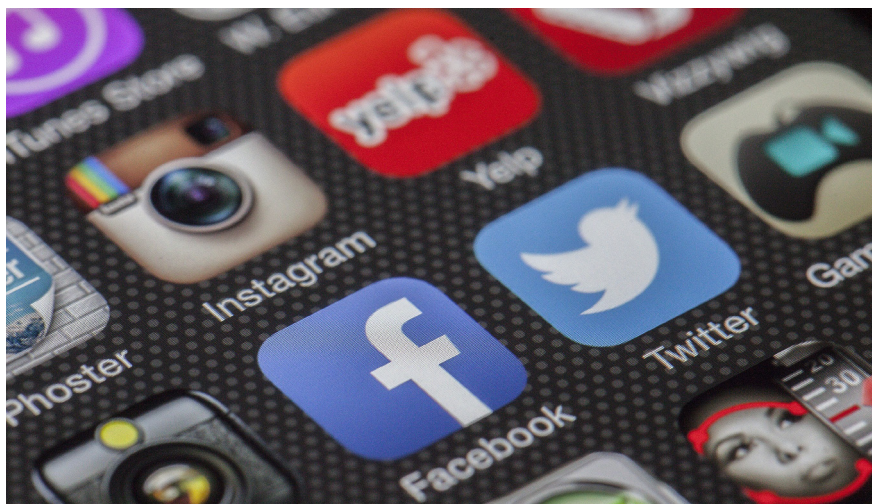

1. *Diploma, pénzkereső munka, egy kis szórakozás.* A Szentatya szerint ez kevés a boldog élethez. Sorold fel, mi minden szükséges még egy igazán teljes emberi élethez!

.....

.....

.....

2. *Beérjük egy mobiltelefonnal és néhány baráttal.* Mi az, amivel a mobiltelefon erősíteni tudja emberi kapcsolatainkat? Mi az, amivel roncsolja, gyengíti őket?

.....

.....

.....

3. *Nem vagyunk gépek.* A felnőttek élete csupa körben forgás, ismétlődő napi, heti menetrend. Mik ismétlődnek gépiesen? Hogyan lehetne töltetkező szüneteket beépíteni?

.....

.....

.....

4. Mire van jó képességed? – kérdezi a Szentatya. Írd be az ábra megfelelő szegletébe azokat a tulajdonságokat, amelyek jellemzők rád!

- Szeretem a kétkezi tevékenységeket
- Átjár a kíváncsiság és a tudásszomj
- Szeretek új formában kifejezni érzelmeket, gondolatokat
- Szívesen lépek kapcsolatba más emberekkel.
- Vonzanak a kihívások és sikerek
- Megnyugtat, ha szabályok és utasítások jelölik ki az utamat

Váljunk nyitott kapukká!¹⁴

Hogyan van ez nálunk? Beszéljük meg!

Sokszor emelek falat én magam, mert nem akarok barátkozni valakivel, aki pedig szeretné. Falat emelnek a sikeres és boldog emberek is azok elé, akik kevésbé szerencsések vagy éppen rászorulók. És néha falat emel az egyház közössége is, mert elutasítja azokat, akik nem élnek ilyen emelkedett és szentségre törekvő életet. Erről beszél itt a Szentatyá. És arról, hogy falak emelése helyett kapukat kellene nyitnunk, és átadni valamit abból, amit olyan bőkezűen adott nekünk a Jóisten.

1. Milyen személyiségnek látod magad: nyitottnak vagy zárkózottnak? Könnyen barátkozol, vagy jobban szeretsz magadban lenni?
2. Volt már, hogy új diák jött az osztályba? Hogyan megy végbe valakinek a befogadása?
3. Mi a nehéz annak, aki új közösségbe, új környezetbe kerül? Miért nehéz kilépnünk abból a közegből, amelyet megszoktunk, amely már komfortos nekünk?
4. Emlékeztek-e olyan filmre, történetre, amelyben valaki mások segítségére siet?
5. Volt-e már, hogy valamiről mások kedvéért lemondva léptél ki önmagadból?

¹⁴Ferenc pápa homíliája, szentmise húsvét IV. vasárnapján (Budapest, Kossuth Lajos tér, 2023. április 30.)

Így hát, miután visszavezetett minket Isten karjai közé és az Egyház közösségébe, Jézus az a kapu, amely a világba irányít minket: arra buzdít, hogy menjünk ki, és találkozzunk testvéreinkkel. Jegyezzük meg jól: mindannyian – senkit sem kizárva ebből a „mindannyian”-ból – erre kaptunk meghívást: hogy kilépjünk a komfortzónánkból, és legyen bennünk bátorság eljutni az összes perifériára, ahol szükség van az evangélium világosságára¹⁵.

Testvérek, a „kifelé” lét azt jelenti, hogy Jézushoz hasonlóan mindannyian nyitott kapukká válunk. Szomorú és fájdalmas zárt kapukat látni: önzésünk zárt kapuit azok előtt, akikkel nap mint nap elmegyünk egymás mellett; individualizmusunk zárt kapuit egy olyan tár-

sadalomban, amely sokakat azzal fenyeget, hogy eltorlasztja őket a magány; a szenvedők és a szegénységben élők iránti közönyünk zárt kapuit; a zárt kapukat azokkal szemben, akik idegenek, mások, menekültek, szegények. Végül pedig egyházi közösségeink zárt kapuit: bezárkózva magunk közé, bezárkózva a világ előtt, bezárkózva azok előtt, akik „nincsenek rendben”, bezárkózva azok előtt, akik Isten bocsánatára vágnak. Testvérek, kérlek benneteket: nyissuk ki a kapukat! Próbáljunk mi is – szavakkal, gesztusokkal, hétköznapi tettekkal – olyanok lenni, mint Jézus: nyitott kapuk, olyan kapuk, amelyeket senki előtt nem csapnak be, olyan kapuk, amelyeken mindenki beléphet és megtapasztalhatja az Úr szeretetének és megbocsátásának szépségét.

¹⁵ Evangelii gaudium apostoli buzdítás, 20.

Mit üzen a Szentatya? Szövegértési feladatok

1. *Lépjünk ki a komfortzónánkból!* Neked mi szükséges a komfortérzetedhez? Megszokott hely, megszokott ismerősök, megszokott apró cselekvések, megszokott ételek, megszokott zenék. Melyiknek a változása, hiánya zaklat fel leginkább?

.....

.....

.....

2. *Zárt kapukat látni.* Naponta követjük el apró, de szívós bűneinket azzal, hogy látjuk a másik ember szükségét, de továbbssiklik a tekintetünk. Osztályban, családban, barátokkal, tanárokkal, szülőkkkel, testvérekkel, idegenekkel a buszon, a boltban. Mondj példákat!

.....

.....

.....

3. *Bezárkózva magunk közé.* Mindenkinek vannak titkai. Olyanok, amiket senkivel sem oszt meg, és olyanok, amit csak a bizalmasaival. Mondj olyan titkokat, amelyeket joggal zárunk el mások elől! Mondj olyan titkokat, amelyekkel kirekesztünk másokat a mi belső köreinkből!

.....

.....

.....

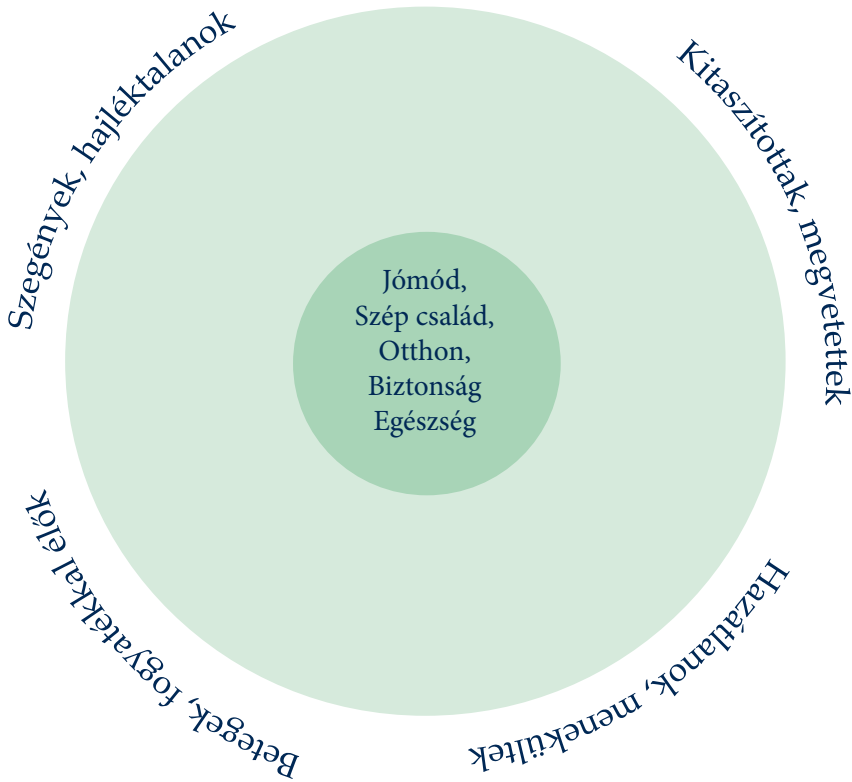

4. A Szentatya arra szólít fel, hogy nyissuk meg a kapuinkat, és menjünk ki a perifériákra, a rászorulókhöz.

Írd be az ábrába, hol van szerinted

- a centrum;
- a periféria!

Ne csak ezt a két szót használd, hanem keress rá rokon értelmű kifejezéseket!

Jelkép és jelentés

Jelképek Ferenc pápa beszédeiben

Ahogy az evangéliumokban is sokszor találkozunk a képes beszéd nyelvi eszközével, úgy Ferenc pápa üzenetei is sokszor tartalmaznak ilyen képeket. Karikázd be a szövegrészletben a metaforát (képet), és írd helyette rokon értelmű kifejezést! Példaként szolgál az első két szövegrészlet.

testi és szellemi **(korlátozottság)**

gyengeség, hiány, nehézség

a szeretetért **(vívott)** küzdelem

végbevitt, folytatott, újra és újra megtett

az ember belülről épülhet újjá

.....

az ember szívét is táplálni kell

.....

a szeretetre támaszkodva cselekedj

.....

Jézus a lehető legjobb edző

.....

meg tudunk állni tankolni

.....

Jézus a világba irányító kapu

.....

Jelképek az egyházi szimbolikában

Csoportmunkában, internetes kutatással járjatok utána, és számoljatok be róla, hányféle értelmezése van az IHS keresztény szimbólumnak, és melyik változatban mit rövidít!

Az ókeresztények a szó betűit monogramként használták, a megváltó nevét („Jézus”) kódolták bele a jelbe.

- Hol találkozta már a szimbólummal?
- Melyik korban tette különösen népszerűvé a rövidítést és a szimbólumot Sienai Szent Bernardin?
- Melyik szerzetesrendnek, mikor vált a központi jelképévé?

Amikor hajtása már zsendül
és levelet hajt, tudjátok,
hogy közel van a nyár

Olvasmányok 11-12. évfolyamosoknak

Becsüljük meg az időt!¹⁶

Hogyan van ez nálunk? Beszéljük meg!

Elrontja az életünket, ha kishitően azt mondjuk, a modern világ mindenképpen rossz, de elrontja az is, ha nem keseregünk rajta, hanem egyszerűen alkalmazkodunk és belenyugszunk. Erről beszél itt a Szentatya. Hogy aki csak a bajokat látja, az élet törékenységét, az nem tud teljes életet élni. De akinek minden úgy jó, ahogy van, és kényelmesen belesüpped a képzelt biztonságba, az sem. Az élet törékeny, mint egy esőnek-szélnek kitett növény, de teli is van élettel, reménységgel, ahogyan ez is.

1. Hogy engedheti ezt az Isten? Miért nem teremtett jobb világot? Ilyeneket kérdezőnk olykor. Mi a csüggesztő az emberi sorsok szemlélésében?
2. Milyen bajok keserítenek el, ha a világra tekintünk?
3. Jó okunk van a klímaszorongásra, hiszen azt látjuk, hogy az ember a vesztébe rohan. Mi ad mégis reményt? Miben bízhatunk?
4. Mi lehet azoknak a fejében, akik csak a vállukat rángatják a természetpusztítás láttán? Mit gondolnak, miközben konformista módon (minél kényelmesebben beolvadva a szokásokba) csupán élvezni akarják a technika adományait?
5. Átéltél-e már olyan élményt, amikor kishitű voltál, pedig a végén sikerült a dolog? Jellemző-e rád a pesszimizmus?

¹⁶Találkozás a püspökökkel, papokkal, diakónusokkal, szerzetesekkel, papnövendékekkel és lekipásztori munkatársakkal (Budapest, Szent István-bazilika, 2023. április 28.)

És ott a másik veszély, saját korunk naiv olvasata, amely viszont az alkalmazkodás, a konformitás kényelmén alapul, és elhitei velünk, hogy mégiscsak rendben van minden, csak a világ mostanra megváltozott, és megkülönböztetés nélkül alkalmazkodnunk kell hozzá. Ez helytelen! Íme, a katasztrofális kishitűséggel és a világias alkalmazkodó szellemmel szemben az evangélium új látást ad nekünk, megajándékoz a megkülönböztetés kegyelmével, hogy egyszerre befogadó magatartással és a prófécia lelkével lépünk be korunkba. Vagyis a prófeciára nyitott befogadással. Nem szeretem a „prófétai” jelzót használni, túl sokszor használjuk. A főnevet használjuk: prófécia. A főnevek válságát éljük át, és oly gyakran nyúlunk a mellénevekhez. Nem! Prófécia. Befogadó magatartással, nyitott lélekkel, és prófeciával a szívünkben!

Ennek kapcsán szeretnék röviden utalni egy gyönyörű képre, amelyet Jézus használt: a fügefafa képére¹⁷, amely a jeruzsálemi templommal összefüggésben jelenik meg. Azokat, akik annak gyönyörű köveit csodálták, és így egyfajta világias konformizmusban éltek, biztonságukat a szent térbe és annak ünnepélyes pompájába helyezve, Jézus arra figyelmeztette, hogy itt a földön semmit sem szabad abszolútnak tekinteni, mert minden bizonytalan, és kő kövön nem marad – a zsolozsmában ezekben a napokban a Jelenések könyvét olvassuk, mely elénk tárja, hogy kő kövön nem marad –, ugyanakkor az Úr nem akar csüggedést okozni, sem félelmet kelteni, ezért hozzáteszi: amikor minden elmúlik, amikor az emberi templomok összeomlanak, amikor szörnyű dolgok történnek és heves üldözések támadnak, akkor „majd meglátják az Emberfiát, amint eljön a felhőkön nagy hatalommal és

¹⁷ Mk 13,28–29; Mk 13,26

dicsőséggel”. És itt hív meg bennünket arra, hogy a fügefát szemléljük: „Vegyetek példát a fügefáról. Amikor hajtása már zsendül és levelet hajt, tudjátok, hogy közel van a nyár. Így ti is, mihelyt látjátok, hogy ezek mind bekövetkeznek, tudjátok meg, hogy közel van, már az ajtóban”. Arra kapunk tehát meghívást, hogy gyümölcsöt termő növényként használjuk fel a nekünk adott időt, annak változásaival és kihívásaival együtt, mert mindezeket keresztül – mondja az evangélium – az Úr közeledik. És addig is arra vagyunk hivatva, hogy megbecsüljük ezt az időt, hogy olvassuk az evangéliumot és elveszük a magvait, hogy lemetsszük a gonoszság száraz ágait, hogy gyümölcsöt teremjünk. Próféciaival végzett befogadásra kaptunk meghívást.

Mit üzen a Szentatya? Szövegértési feladatok

1. *A konformitás kényelmén alapul. Úgy tűnik, a világgazdaság behajszolja magát a hitelekbe és ebből fakadóan a gazdasági növekedés kényszerébe. Mit jelent a gazdasági növekedés? Mit a hitel? Miért árt mindez a fenntarthatóságnak?*

.....

.....

.....

2. *Befogadás és prófécia. A Ferenc pápa által alkalmazott fogalompár két magatartás egyidejű alkalmazását kéri tőlünk. Vegyüljünk el a világgal, legyünk a részesévé ahelyett, hogy bezárkóznánk. De ott, ahol belemerülünk, álljunk is ki szilárdan az elveink mellett – ez a prófécia. Mire figyelmezteted barátaidat mint keresztény? Mi mindenben képviselsz kiállásoddal, „próféciáddal” más utat, mint az átlagos?*

.....

.....

.....

3. Gyümölcsöt termő növényként. Adj leírást egy olyan emberi életútról, amelyről azt mondhatjuk, sok gyümölcsöt hozott!

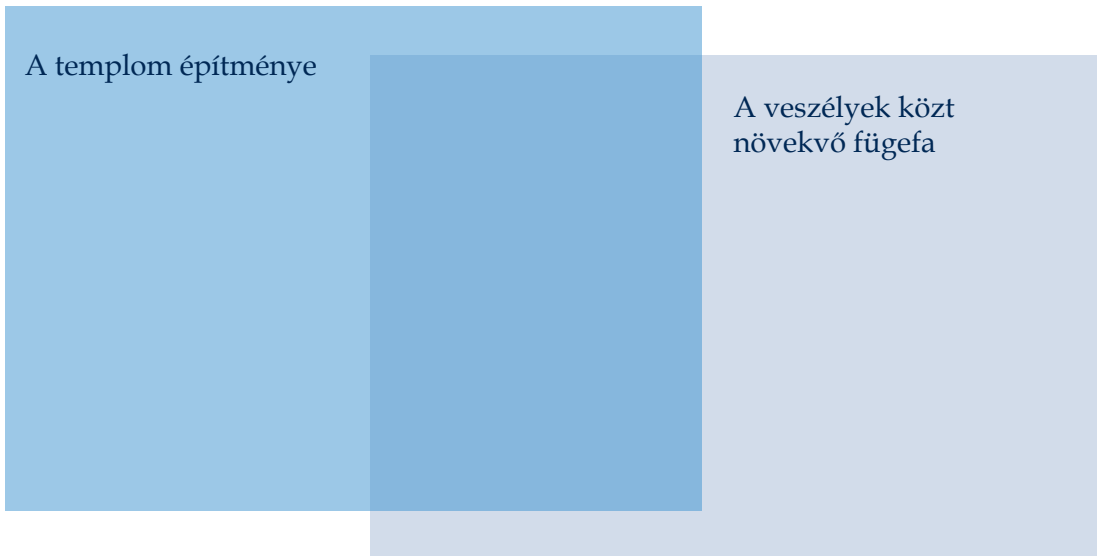
.....

.....

.....

4. A beszéd két szimbóluma a templom hatalmas, erős építménye egyfelől, és a fügefafa kiszolgáltatott növekedése másfelől. Melyikre mi jellemző? Írd be az ábrába!

- biztonságot sugall
- öröklétet sugall
- magabiztossá tesz
- önhitté tesz
- kiszolgáltatott, de növekszik
- gyenge, de termést hoz
- el fog pusztulni
- túlél sok nehézséget

Odafigyelni az emberekre, a szegényekre és a jövőre¹⁸

Hogyan van ez nálunk? Beszéljük meg!

Budapest és Magyarország nagyszerű korszakokat és borzalmas mélypontokat élt át. Erről beszél itt a Szentatya. És a mai korszakot is ellentmondásosnak tartja, mintha visszalépés lenne egy előrevivő európai építkezés korához képest. Háborús infantilizmusról beszél, mintha a nemzetek civakodása a gyerek korlátos látásához és önuralmához lenne hasonló.

1. Miért hasonlítható a háború a gyerekes veszekedésekhez? Létezne-e más megoldás a háborúhoz / veszekedéshez képest?
2. Hogyan változik az ember konfliktuskezelési képessége a gyerekkorból középiskolás korba jutva? Mi marad ugyanaz, mi hoz fejlődést?
3. Melyek voltak a béke korszakai hazánk számára? Össze tudjátok-e gyűjteni történelmi tanulmányaitok alapján?
4. Hogyan szolgálhatja a békés életet a másokra való odafigyelés? Mi az összefüggés?
5. Mit jelent a mediáció, és mit tesz a mediátor? Ismered-e a szót? Miért jelenthet ez a ténykedés a konfliktusok kezelésében?

¹⁸ Találkozás az állami hatóságok, a társadalmi élet és a diplomáciai testület képviselőivel (Budapest, Egykori Karmelita Kolostor, 2023. április 28.)

Ez a főváros ősi eredetű, amit a kelta és római kori maradványok is bizonyítanak. Pompája azonban a modern korba kalauzol, amikor az Osztrák-Magyar Monarchia egyik fővárosa volt, abban a békeidőben, amelyet belle époque-nak¹⁹ neveznek, és amely a monarchia létrejöttének éveitől egészen az első világháborúig tartott. A béke mellett a város fájdalmas konfliktusokat élt meg: nemcsak réges-régi megszállásokat, hanem a múlt században a náci és a kommunista diktatúra alatti erőszakot és elnyomást – hogyan is lehetne 1956-ot elfelejteni? A második világháború idején pedig a lakosság tízezreinek deportálását, a megmaradt zsidó származású lakosság gettóba zárását és a rengeteg vérengzést. Ekkoriban sok igaz ember élt itt – ehelyütt gondolkodok például Angelo Rotta nunciusra –, lenyűgöző volt a kitartásuk és nagy az újjáépítés melletti elkötelezettségük, így Budapest ma az egyik olyan európai város, ami nagy számú zsidó lakossággal bír, egy olyan ország központja, amely ismeri a szabadság értékét és amely miután a diktatúrákért magas árat fizetett, küldetesként magában hordozza a demokrácia kincsének és a béke álmának őrzését.

Ennek kapcsán szeretnék Budapest alapítására utalni, amelyről ebben az évben ünnepélyesen emlékeznek meg. Ez ténylegesen 150 évvel ezelőtt, 1873-ban történt három város, a Duna nyugati partján fekvő Buda és Óbuda, valamint a túlsáron fekvő Pest egyesítésével. A kontinens szívében fekvő nagy főváros születése Európa közös útját idézi fel, ahol Magyarország is otthonra lelt. A háború utáni időszakban Európa az Egyesült Nemzetek Szervezetével a közösen kitűzött célban azt a nagy reményt képviselte, hogy a nemzetek közötti szorosabb kötelékek megakadályozzák a további konfliktusokat. Sajnos nem így történt.

¹⁹ ejtsd: bell epok; „szép korszak”, a századforduló évtizedei

Abban a világban azonban, amelyben élünk, a közösségi politika és a multilateralizmus iránti szenvedély mintha már a múlté lenne: úgy látszik, végig kell néznünk, ahogy a béke álmát éneklő kórusnak sajnálatosan leáldozik, miközben a háború szólistái törnek utat maguknak. Általánosságban elmondható, hogy a nemzetek közötti békés és stabil közösség felépítése iránti lelkesedés mintha eltűnt volna az emberek fejéből, miközben új mozgástereket jelöltek ki, megjelentek az ellentétek, fellángolt a nacionalizmus és az ítélkezés, a kommunikáció hangneme pedig elmérgesedett. Nemzetközi szinten úgy tűnik, hogy a politika a problémák megoldása helyett inkább az indulatokat szítja, megfélemezve a háború borzalmai után elért érettségről, visszafejlődve egyfajta háborús infantilizmusba. A béke azonban soha nem a stratégiai érdekek követéséből fog fakadni, hanem olyan politikából, amely képes az egészet, mindenki érdekeit szem előtt tartani: odafigyelve az emberekre, a szegényekre és a jövőre; nem csupán a jelen hatalmára, nyereségére és lehetőségeire.

Fotó: Fortepan Erky-Nagy Tibor

Mit üzen a Szentatya? Szövegértési feladatok

1. *Pompája és fájdalmas konfliktusai.* Budapest történetében csodás pillanatok és tragikus szenvedéseket emel ki a pápa. Igazold, hogy ez a drámai hullámvázis az emberi sorsra is igaz! Milyen nagyszerű pillanatok és tragikus mélypontok állnak minden emberi létre születű személy előtt?

.....

.....

.....

2. *Magas árat fizetett a diktatúrákért.* A náciizmus és kommunizmus kétféleképpen fizettetett nagy árat: az elviselésével és az ellene való felkeléssel. Mondj mindegyikre példát történelmi tanulmányaidból!

.....

.....

.....

3. *Európa közös útját idézi fel.* A XX. század világháborúi után Európa népeiben, elsősorban a németekben és a franciákban felébredt a vágy a tartós béke és a baráti együttműködés után. Így született meg az Európai Unió. Szerinted miért jó ma, hogy létezik az EU?

.....

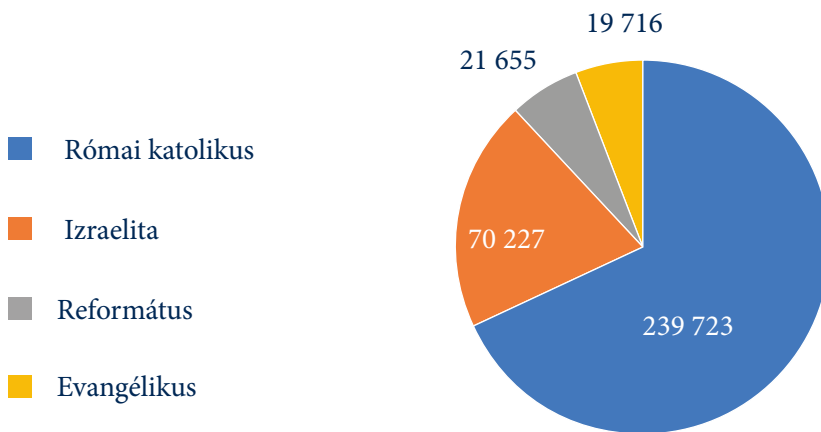
.....

.....

4. A sokszínű és toleráns Budapest felekezeti megoszlása 1880-ban. A katolikusok voltak legtöbben, a két protestáns egyház lélekszáma együtt sem ért fel az izraelita hívek lélekszámával (a reformátusok voltak többen).

Írd be a felekezetek nevét az ábrába!

- evangélikus
- református
- izraelita
- katolikus

Budapest felekezeti megoszlása 1880-ban

Megkérték, hogy adja oda az ebédjét²⁰

Hogyan van ez nálunk? Beszéljük meg!

A kenyérszaporítást Jézus a semmiből is megtehetné volna, de ő azzal a kenyérral és hallal tett csodát, amit a fiú adott át nekik. Erről beszél itt a Szentatya. Hogy az a semmiség, az öt árpakenyér és a két hal, ami a fiúnál volt, ennek a nagy dolognak a kiinduló pontjává válik. És hogy ezzel mi mind így vagyunk. Mindünknek van valamije, amit Jézus fontosnak tart, és amit üdvözítő tervének részévé tesz.

1. Melyik típusba sorolod magad: aki inkább elégedett önmagával, vagy aki lebecsüli, alulértékeli saját személyét?
2. A közösség, amelyben élünk, sokszor üzenheti, hogy nem sokra becsül minket, de azt is, hogy nagyra értékelnek. Hogyan, milyen gesztusokkal hozza tudomásunkra a környezetünk, hogy mit gondol rólunk?
3. A fiú az öt árpakenyérrel és a két hallal aligha gondolta magáról, hogy ilyen fontos szereplője lesz a találkozásnak. Vajon megértette, hogy minek vált a részesévé? Miből gondolhatjuk?
4. Emberileg érthető lett volna, ha nem adja oda az ebédjét, amit hozott magával. Aligha tekinthetnénk halálos bűnnek, mégis megfosztotta volna a világot egy nagyszerű történetstől. Ismertek olyan filmet, történetet, amelyben a jelentéktelennek látszó mellékszereplőn múlik a siker?
5. A kenyérszaporítás csodájában nemcsak a fiúnak kellett bátornak lennie, hanem a tanítványoknak is. Miért?

²⁰ Ferenc pápa beszéde a fiatalokhoz (Budapest, Papp László Sportaréna, 2023. április 29.)

Kedves Barátaim, van még egy utolsó dolog, amit szeretnék megosztani veletek, egy jelenet az evangéliumból, amely összefoglalja azt, amiről beszéltünk. Másfél évvel ezelőtt itt voltam az eucharisztikus kongresszuson; János evangéliumában, a hatodik fejezetben van egy gyönyörű eucharisztikus történet, amelynek középpontjában egy fiatalember áll. Egy fiatalember, aki a tömegben Jézust hallgatta. Valószínűleg tudta, hogy ez sokáig fog tartani, és előrelátó volt: ebédet vitt magával – talán ti is hoztatok magatokkal szendvicset? Jézus megszánja a tömeget, és jól akarja lakatni őket – több mint ötezren voltak –, ezért a maga módján kérdéseket tesz fel a tanítványoknak, hogy felszabadítsa energiáikat. Megkérdi egyiküket, hogy miként lakassa jól a sokaságot, és egy „könyvelői” válasz érkezik: „Kétszáz dénár árú kenyér sem elég, hogy csak egy kevés jusson is mindenkinek” (Jn 6,7). Mintha azt mondaná: ez matematikailag lehetetlen. Eközben egy másik meglátja ezt a fiút, és megjegyzi, de ismét pesszimistán: „Van itt egy fiú, akinek van öt árpakenyere és két hala, de mi az ennyinek?” (Jn 6,9). Ennyi, ez az öt kenyér és két hal azonban elég Jézusnak, hogy véghezvigye a kenyérszaporítás híres csodáját. Ugyanígy, a mi kis dolgaink, a bűneink is, elegendőek Jézusnak. És mit kell tennünk? Jézus kezébe kell helyeznünk: ennyi elég!

Az evangélium azonban nem említ meg egy részletet, melyet inkább a képzeletünkre bíz: hogyan vették rá a tanítványok azt a fiatalembert, hogy odaadja mindenét? Talán megkérték, hogy adja oda az ebédjét, ő pedig körülnézett, és látta, hogy többezer ember van itt. És talán hozzájuk hasonlóan ő is azt válaszolta: „Nem elég, miért kértek engem, inkább a ti dolgotok, akik Jézus tanítványai vagytok, az, hogy gondoskodjatok erről? Ki vagyok én?” Aztán talán azt mondták neki, hogy maga Jézus kéri ezt. És ő rendkívüli dolgot tesz: megbízik bennük. Ez a

fiatalember, aki hozott magának ebédrevalót, bízik bennük: mindent odaad, semmit sem tart meg magának. Azért jött, hogy Jézustól kapjon, és azon kapja magát, hogy ő az, aki Jézusnak ad. De így történik meg a csoda. A megosztásból születik: a Jézus által véghez vitt megsokszorozás akkor kezdődik, hogy az a fiatalember megosztja vele és másokkal azt, amije van. Annak a fiatalembernek a keveséből Jézus kezében sok lesz. Íme, ide vezet a hit: az adakozás szabadságához, a nagylelkűség lelkesedéséhez, a félelmek legyőzéséhez, az önmagunk kockára tételéhez! Barátaim, ti mind értékesek vagytok Jézus számára, és számomra is! Ne feledjétek, hogy senki sem veheti át helyeteket a világ történelmében, az Egyház történelmében: senki sem veheti át helyeteket! Senki sem képes arra, amire csak ti vagytok képesek. Segítsünk egymásnak elhinni, hogy szeretnek bennünket, és értékesek vagyunk, hogy nagy dolgokra vagyunk teremtve. Imádkozzunk ezért, és bátorítsuk egymást ebben!

Mit üzen a Szentatya? Szövegértési feladatok

1. *Itt voltam az eucharisztikus kongresszuson.* Miért idézi fel a pápában az eucharisztikus kongresszus gondolata éppen a kenyérszaporítás történetét?

.....

.....

.....

2. *Tudta, hogy ez sokáig fog tartani.* A fiú története emlékeztet a pápa másik gondolatára: *vegyüljünk el és álljunk ki!* Igazold, hogy a fiú elvegyül a világban! Igazold, hogy benne van a személyes önzés! Végül igazold, hogy túl tud lépni ezen, és igazi prófécia, kiállítás, amit tesz a tanítványok kérésére!

.....

.....

.....

3. *Senki sem veheti át a helyeteket.* Írj olyan nehéz helyzeteket, amikor joggal érezhetjük: a mi áldozatunk, a mi kiállításunk, a mi próféciánk úgysem változtat a világ menetén! Túl kicsik vagyunk mi ehhez. Ugyan mit számít, amit én, a senki tesztek vagy nem tesztek? Hogyan tudod megcáfolni az ilyen gondolkodást?

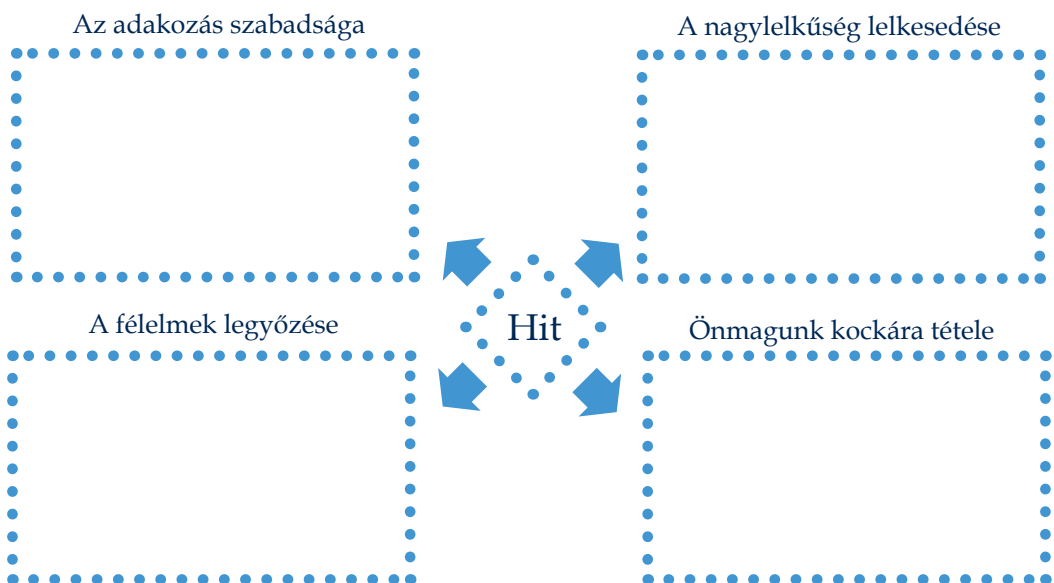
.....

.....

.....

4. A beszéd 4 pontban sorolja fel a kenyérszaporítás kapcsán a hit áldásos következményeit. Írd be az alábbiakat az ábrába!

- hit nélkül hiába segítenék: nem merek, nem tudok
- hit nélkül kedvetlen és bizalmatlan vagyok
- hit nélkül a biztonságomba menekülök
- hit nélkül nincs meg bennem az a felszabadultság, ami nagy dolgokra képes

Kutatnak, kérdeznek, kockáztatnak és felfedeznek²¹

Hogyan van ez nálunk? Beszéljük meg!

A világ megértésének keresése sosem révbe juttat, hanem mindig újabb kérdések elé állít, s ezek a kérdések önmagunk megismerésében is segítenek. Erről beszél itt a Szentatya. Akit újabb és újabb utakra sarkall a világ megértésének vágya, az ezt az utat járja, megvan az útja, a maga útján megy, így nem térítik el divatok, hóbortok, zavaros vágyakozások. De gyógmód a kutatás az önhittségünkre is, mert megértjük kicsinységünket és korlátosságunkat, miközben felismerjük a teremtett világ összetettségét.

1. Melyik a kedvenc tantárgyad? Mit kutatnál legszívesebben, ha tudós lehetnél? Mire lennél kíváncsi, amit ma sem értenek igazán a szakemberek?
2. Van-e olyan tapasztalatod, amikor a magad kedvére nyomoztál utána valaminek, „csak úgy”? Milyen élmény volt?
3. Mi a kockázatos a kutatásban? Milyen kimenetei lehetnek egy hosszú, több éves projektnek a bizonytalan hipotézis felé?
4. Van-e kedvenc tudósod a tudománytörténetből? Miért becsüled őt és a munkáját különösképpen is?
5. Miért nem mond ellent egymásnak a tudomány és a hit?

²¹ Ferenc pápa beszéde az egyetemi és kulturális élet képviselőihez (Budapest, Pázmány Péter Katolikus Egyetem Információs Technológiai és Bionikai Kar, 2023. április 30.)

Így igaz: a nagy tudósok szerények. Az élet titka viszont csak azok előtt tárul fel, akik tudják, hogyan kell a kis dolgokat megragadni. Ebből a szempontból gyönyörű volt, amit *Dorottya*²² mondott nekünk: „Újabb és újabb apróságokat felfedezve merülünk el Isten művének komplexitásában.” Így értelmezve a kultúra valóban a humanitás megőrzését jelenti. Elmélyül a szemlélődésben és olyan embereket formál, akik nincsenek kiszolgáltatva a pillanatnyi divatnak, hanem szilárdan meggyökereznek a dolgok valóságában. Olyan embereket, akik a tudomány alázatos tanítványaiként érzik, hogy nyitottnak és kommunikatívnak kell lenniük, nem pedig merevnek és harciasnak. Akik szeretik a kultúrát, valójában soha nem érzik, hogy célba értek volna és a helyükön lennének, hanem egészséges nyugtalanságot hordoznak magukban. Olyanok, akik kutatnak, kérdeznek, kockáztatnak és felfedeznek; tudják, hogyan lépjenek ki saját biztonságukból, hogy alázatosan közel merészkedjenek az élet misztériumához, ami nyugtalansággal, nem pedig megszokással jár; akik nyitottak más kultúrák felé, és érzik a tudás megosztásának szükségességét. Ez az egyetem szellemisége, és köszönöm, hogy ezt úgy élik meg, ahogyan *Major* professzor úr megfogalmazta: milyen szép dolog is az együttműködés más oktatási szervezetekkel közös kutatási programok révén, és az is, hogy a világ más régióiból, például a Közel-Keletről, különösen a meggyötört Szíriából érkező hallgatókat fogadnak. Azáltal, hogy az ember nyit mások felé, jobban megismeri önmagát. A nyitottság, a mások felé való megnyílás olyan, mint egy tükör: jobban megismerem magam általa.

²² Csóka Dorottya pécsi gimnazista tanúságtételére utal a Szentatya

A kultúra elvezet minket önmagunk megismeréséhez. Erre emlékeztet a klasszikus ókorgondolkodása, amelynek sosem szabad elhalványulnia. A delphoi jósda híres szavai jutnak eszünkbe: „Ismerd meg önmagad!” Ez az egyik kulcsgondolat, amelyet búcsúzóul rátok szeretnék bízni.

De mit is jelent megismerni önmagadat? Azt jelenti, hogy fel kell ismerünk határainkat, és ebből következően meg kell fékeznünk önelégültségben gyökerező önhietségünket. Ez hasznos számunkra, mert elsősorban azért, hogy magunkat teremtményként ismerjük fel, válunk alkotóvá és merülünk el a világban, ahelyett, hogy uralnánk azt. És miközben a technokrata gondolkodás a határokat nem ismerő haladást hajszolja, az ember valójában törékeny, és gyakran épp a határain érti meg, hogy Istentől függ, és hogy össze van kapcsolva másokkal és a teremtéssel. A delphoi jósda felirata tehát egy olyan megismerésre hív bennünket, amely az alázatból, a korlátból, a korlátot elfogadó alázatból kiindulva fedezi fel csodálatos lehetőségeit, amelyek messze túlmutatnak a technológia lehetőségein. Önmagunk megismerése máshogy fogalmazva arra szólít fel, hogy egy erényes dialektikába integráljuk az ember törékenységét és nagyságát. Ennek az ellentétnek a csodájából születik a kultúra: soha nem megelégedett, mindig kereső, nyugtalan és közösségi, végességében fegyelmezett és az abszolútumra nyitott. Kívánom, hogy az igazság ezen izgalmas felfedezésének művelői legyetek!

Mit üzen a Szentatya? Szövegértési feladatok

1. *A kultúra a humanitás megőrzését jelenti.* A humanitás megőrzése többek között azt is jelenti, hogy emberek maradunk, és nem a külső hatások, reklámok, divatok, technikai és piaci pressziók bábjai. Igazold érvekkel, hogy a kultúra (irodalom, film, zene, festészet, tudomány) csakugyan segít ennek a függetlenségnek, teljességnek és szabadságnak a megőrzésében!

.....

.....

.....

2. *Elmélyül a szemlélődésben.* Az tud szemlélődni, aki nyitott és kíváncsi, aki ott is érdekes és szép dolgokat lát, ahol mások csak apróságokat vagy semmit. Hogyan segít ebben a csend? Hogyan tehetjük képessé magunkat a csend titkainak felfedezésére?

.....

.....

.....

3. *Önmagunk megismeréséhez vezet.* Miért és hogyan nehezíti önmagunk megismerését a korunkra jellemző kommunikációs zaj? A technológia túlkínálata? Az internet? És különösen a közösségi média?

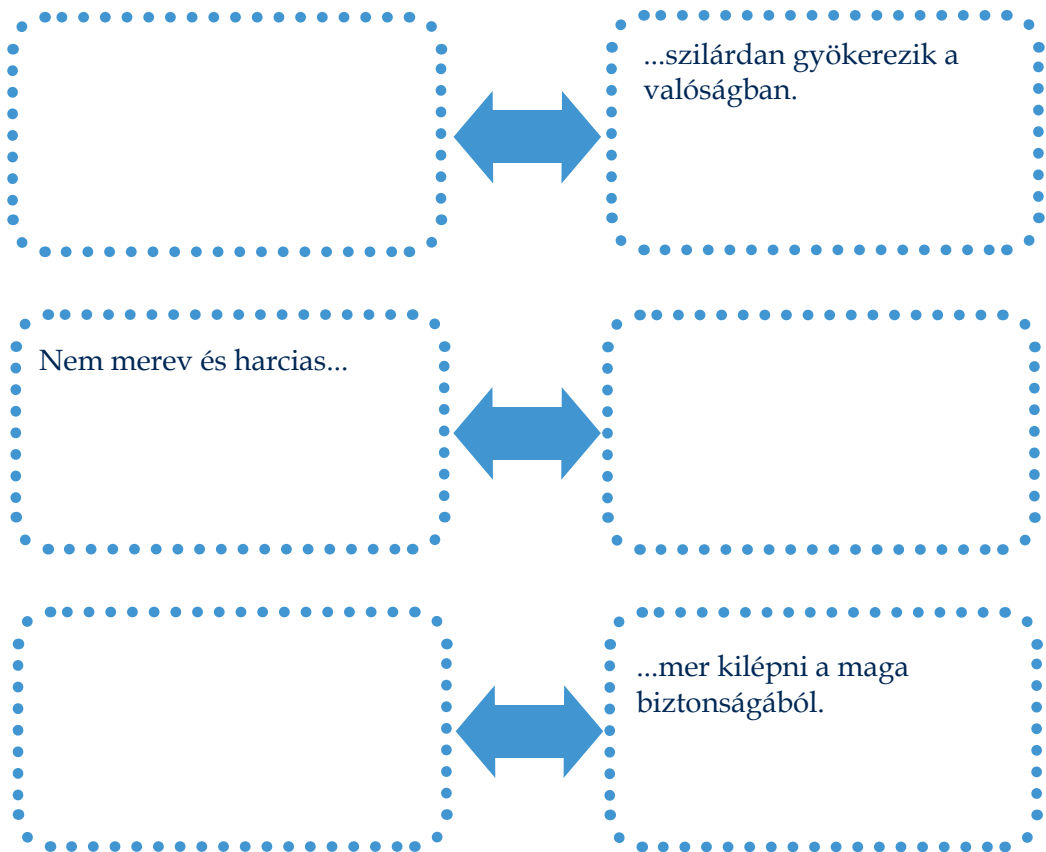
.....

.....

.....

4. *Milyen a kultúra és a kutatás embere?* Írd be az alábbiakat az ábrába!
(Használhatod a „hanem” kötőszót is.)

- nem képzelet, hogy már célba ért
- nem a pillanatnyi divatoknak él
- nyitott és kommunikatív

Jelkép és jelentés

Jelképek Ferenc pápa beszédeiben

Ahogy az evangéliumokban is sokszor találkozunk a képes beszéd nyelvi eszközével, úgy Ferenc pápa üzenetei is sokszor tartalmaznak ilyen képeket. Karikázd be a szövegrészletben a metaforát (képet), és írd helyette rokon értelmű kifejezést! Példaként szolgál az első két szövegrészlet.

a világ naiv olvasata

értelmezése, látása, megértése

egy kulcsgondolatot bízok rátok

fontos, központi jelentőségű

legyünk gyümölcsöt termő növények

.....

metsszük le a gonoszság száraz ágait

.....

a béke kórusa helyett a háború szólistái

.....

Jézus kezébe kell helyoznunk a dolgainkat

.....

kiszolgáltatva a pillanatnyi divatnak

.....

az ember törekenysége és nagysága

.....

Jelképek az egyházi szimbolikában

Csoportmunkában, internetes kutatással járjatok utána, és számoljatok be róla, miért vált keresztény szimbólummá az úgynevezett „labarum”, ez az ismert Krisztus-monogram!

Az egymást metsző két betű nem az, aminek elsőre hinnénk, tehát nem a latin ábécé P és X betűje. Valójában ezek a görög ábécé betűi: a Khi és a Ró (vagyis a K és az R).

- Mit rövidít a betűszó?
- Hogyan kapcsolódik Nagy Konstantin császár csatájához??
- Egyházi térben és tárgyakon sokszor találkozhatok a szimbólummal. Sorolj fel néhányat: hol?

Tartalom

Elindulsz egy közös úton. Olvasmányok 7-8 évfolyamosoknak.....	7
Az egység nem egyformaságot jelent.....	8
Nem szabad félnünk, hogy vele járjunk!.....	12
Ne falakat, hanem testvéreket!.....	16
Hordozzátok a szeretet illatát!.....	20
Jelkép és jelentés.....	24
Az ember belülről épülhet újjá. Olvasmányok 9-10 évfolyamosoknak....	27
Az ember szívét is táplálni kell!.....	28
Ne csak a rokonságodhoz légy kegyes.....	32
Találjatok időt a csendre!.....	36
Váljunk nyitott kapukká!.....	41
Jelkép és jelentés.....	46
Amikor hajtása már zsendül és levelet hajt, tudjátok, hogy közel van a nyár. Olvasmányok 11-12. évfolyamosoknak.....	49
Becsüljük meg az időt!.....	50
Odafigyelni az emberekre, a szegényekre és a jövőre.....	55
Megkérték, hogy adja oda az ebédjét.....	60
Kutatnak, kérdeznek, kockáztatnak és felfedeznek.....	65
Jelkép és jelentés.....	70

Az idézett beszédek a világhálón

[Ferenc pápa beszéde az egyetemi és kulturális élet képviselőihez](#)
(Budapest, Pázmány Péter Katolikus Egyetem Információs Technológiai és Bionikai Kar, 2023. április 30.)

[Ferenc pápa beszéde a fiatalokhoz](#)
(Budapest, Papp László Sportaréna, 2023. április 29.)

[Ferenc pápa beszéde a püspökök és egyházi személyek előtt](#)
(Budapest, Szent István-bazilika, 2023. április 28.)

[Ferenc pápa beszéde szegényekkel és menekültekkel való találkozón](#)
(Budapest, Szent Erzsébet-templom, 2023. április 29.)

[Ferenc pápa homíliája Szentmise húsvét IV. vasárnapján](#)
(Budapest, Kossuth Lajos tér, 2023. április 30.)

Ki vagyok én?

Hogyan lehetek
piarista?

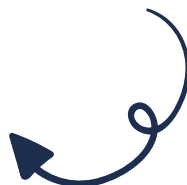
Mi ad értelmet az
életemnek?

Hogyan találhatom
meg a hivatásom?

A piarista világban szeretnénk olyan kultúrát kialakítani, amelyben mindenki Istentől kapott adományként keresi és fedezi fel hivatását, dönt mellette, gondozza és kiteljesíti.

Találd meg önmagad! Találd meg hivatásod!

www.piarista.hu/hivatas

PIARISTA

PIARISTA REND MAGYAR TARTOMÁNYA